

gende over-

Algemeen overgedragengst van gebruik zou, die niet waren en bidden. Het met deze ndien deze geheel of werden uit-

Armenwet maakt zijn van 1912. et van 1854 n en ander lke aan de de werking

st wel van erband met rrschrift en oek aange- worden e van alle heid van se fondsen n laten aan onjuist is."

te komen. le anderen e en brief publiceeren. g.

K. S.

ngen in en ond. Is dat [deze vrou- en wanneer an één man / haar, ten- er wat los- enz. elende bron- ge gevallen, le zich niet ljk kunnen ven zo hang ame in het lg als haar Als wij hier rwelijk, wat uwen hier? verdienen lichaam en n. Zij zijn verwoesten.

gemakkelijk, iard is. Het ik niet veel niet, want meer over- wel weg of s de moeite s uit elkaar i eigen weg

p, liefde en ar niemand eel en veel goed wil en een andere. ij ook gaan. nd groot en deren trek- echter ook a hulpeloos auw moge-

s met deze l eens alsof el eens den- as een paar zijn zij af- ljk s g e-

haar weinig. Telkens en ende wordt iet al haar r het graf? dat oefft.

n geestelijk r die buiten 4 lezen wij i sta op uit

t, wordt de i geestelijke r het waar- met, en de l is, hoewel alle krach-

e, Hij heeft t God niet, leze mensen l duidelijk. behoud. De

een brengt ze om rijk te worden, de ander om de gees- ten van zich af te houden, maar bij beiden staat de offeraar in het middelpunt, het gaat om hem. Satan heeft de zaken niet half, maar helemaal omgekeerd.

God schiep de mens, opdat hij Hem dienen zou, doch de mens tracht altijd weer God neer te halen, opdat God hem diene. Bij ziekte, ramp of onheil probeert hij het telkens weer met de woorden: „Goesti Allah koela njoewoen toeloeng" (God ik vraag om hulp). Nu mik- ken wij nog te hoog, want het zijn eigenlijk woorden zonder inhoud. Deze mens kent God niet, zij hebben zich goden gemaakt en dan nog niet eens allemaal.

Waar denkt een echte vrouw uit de kampong over? Zij denkt helemaal niet. Haar leven draait om de pasar. Wanneer men de Naam van God noemt, zegt zij direct „Ingkang kwaos"; verder komt zij niet en even later geeft zij grif toe, dat zij die Machtige niet kent; het zijn woorden zonder inhoud.

De meer ontwikkelde vrouwen komen in aanraking met allerlei stromingen. Zij denken wel eens na, maar toch zeer oppervlakkig. Zij zijn al hoog geklommen als zij zeggen „sami kêmawon" (alles is gelijk). Dit is dan geen conclusie van zelfstandig denken, het is haar voorgezegd. Wat zij weet is zeer weinig. Javaanse verhalen die kent zij. Op deze verhalen deint haar leven verder, doch deze deining brengt haar niet bij God. Die Zich in Christus openbaarde.

II. Tot deze mensen komen wij nu met een opdracht van Gods wege. Laten wij deze opdracht eens nader bezien.

Jezus zelf heeft de opdracht gegeven in de bekende woorden: „Gaaf dan heen, onderwijst al de volken, de- zelve doopende in den Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, leerende hen onderhouden, alles, wat Ik u geboden heb".

Het treft ons, dat de Heiland Zijn opdracht zo ge- formuleerd heeft. Hij bedoelt niet één bepaalde groep mensen, uit één bepaald volk, maar Hij wil dat de volken onderwezen worden. Tot het volk behoort ook de vrouw.

Het is voor zendingsarbeiders leerzaam eens goed na te denken over het optreden van Christus tegen- over de vrouw. Te scherper klemmt dit, wanneer wij goed in aanmerking nemen, hoe de heersende opvat- ting over de vrouw in die dagen was. Ik meen, in dit opzicht, wel enige overeenkomst te ontdekken tussen de opvattingen van de Joden in die dagen, en die van de niet-christenen in deze landen in deze tijd.

Drie uitspraken van erkende mannen in die dagen wil ik even noemen.

1. Flav. Josephus zegt: „De vrouw is in ieder opzicht minder dan de man".

2. Juda ben Elaj durft leren: „Drie lofprijzingen moet men iedere dag uitspreken". Een daarvan luidt: „Geprezen zij Hij die mij niet een vrouw maakte, want de vrouw is niet verplicht de geboden te onderhou- den".

3. Rabbi Elieser ben Hyrkanaas leert: „Ieder die zijn dochter de wet leert, leert haar buitensporigheid".

In dit land heerst ook zeer beslist de gedachte, dat de vrouw minderwaardig is. Zij is er voor den man; alleen door hem heeft zij waarde. Zij is met lichaam en ziel aan den man ondergeschikt en van hem afhan- kelijk.

Ook in dit land vindt men dat de vrouw met de gods- dienst niets, of slechts zeer weinig te maken heeft. De bekende uitdrukking „swarga noenoet", (via den man naar de hemel) geeft wel aan wat men denkt.

De meisjes behoeven ook hier niet onderwezen te worden in de godsdienst.

(Mogen wij niet hêel de actie van Mohammedaanse vrouwen-verenigingen enz., zien als reactie tegen het christendom dat de vrouw verheft?)

Omdat wij in ons werk allen te maken hebben met mensen, die van deze gedachten uitgaan, is het leer- zaam en nodig te letten op wat Jezus deed en leerde.

Onmiskenbaar duidelijk toonde Jezus dat Hij over de vrouw en haar plaats zo anders dacht. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat Christus aan Gods kant staat. Hij ziet de mensen, Hij ziet ook de vrouw, zoals God haar ziet. Christus ziet in de vrouw een schepel van Zijn Vader en dat niet alleen. Hij ziet in haar de beeld- draagster Gods. De zonde heeft veel stuk geslagen, ook in het leven van de vrouw, maar zij is gebleven wat zij was, beelddraagster Gods. In man en vrouw beiden ziet Christus mensen, die gemaakt zijn naar Gods beeld. De een staat niet boven den ander.

Wij zien dan ook niet dat Christus onderscheid maakt tussen de mensen! Tot mannen en vrouwen spreekt Hij van Zijn Vader en over Zijn goddelijke zending, dwars tegen de toen heersende opvattingen in. Jezus loopt niet met een boog om de vrouw heen, neen, Hij zoekt haar. Denk aan de Samaritaanse, denk aan de vrouw uit de landpalen van Tyrus en Sidon. Zijn ambtswerk wil Hij volbrengen voor mannen en vrouwen zonder onderscheid. Wat zullen de discipelen, en ook de Schriftgeleerden en Farizeën, verwonderd en ontstemd geweest zijn over Zijn optreden! Heel hun mooi opge- bouwde theorieën worden stuk geslagen door Jezus' daden en woorden. Zij hebben misschien nog verbaas- der gekeken dan de mensen hier, als wij zeggen dat God ook een boodschap voor de vrouw heeft.

Gaat Christus zich nu aanpassen bij hun opvattingen? Neen!!

Wanneer Simon zich vol verontwaardiging afwendt van de zondares, schuift Jezus niet ook maar wat op zij. Integendeel. Het klinkt uit Zijn mond: „Simon, Ik heb u wat te zeggen" en dan komt die voor Simon en zijn vrienden zo beschamende prediking. Tot de vrouw zegt de Heiland: „Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede". Dat was wat voor Simon! Christus gaat niet uit van de gedachten van mensen, want Hij is gekomen om de wil van Zijn Vader te doen, en die Vader heeft ook de vrouwen lief.

Heeft de vrouw in deze landen niet de plicht tot bekering? Ziet Christus in haar ook niet het beeld van Zijn Vader?

De verkeerde opvattingen over de vrouw hebben haar eigen consequenties, ook voor de verhoudingen in het huwelijk.

De gedachte, dat de vrouw een minderwaardig we-

zen was, heeft den man een soort opperheerschappij ge- geven in het huwelijk. Dat was ook zo in Jezus' dagen. De vrouw was aan den man ondergeschikt en van hem afhankelijk. De deur, die wat de echtscheiding betreft, op een kier stond, was al verder open geduwd. De man had het recht de vrouw een scheidsbrief te geven en haar te verlaten, indien hij iets schandelijks aan haar gevonden had. Maar let op dit woord „iets schande- lijks".

Welnu, het was al spoedig niet moeilijk iets „schan- delijks" te vinden. Men vatte het zeer ruim op in Jezus' dagen, zodat praktisch ieder huwelijk ontbonden kon worden.

Deze opvattingen komen wel aardig overeen met de dingen die wij hier zien, want de redenen tot echtschei- ding zijn hier ontelbaar. Het polygame huwelijk, de gemakkelijke echtscheiding, het leven in ontucht, zijn het niet allemaal gevolgen van de tegen-Schriftuur- lijke opvattingen over de vrouw? Jezus snijdt deze valse opvattingen bij de grond af. Hij trekt de wortel uit door de prediking van de gelijkwaardigheid van man en vrouw, die als naasten naast elkander staan. Alleen wanneer Gods wil en Gods Woord richtsnoer zijn voor ons, mensen, dan komen ook deze dingen te- recht, eerder niet.

Ook wat betreft polygamie en echtscheiding is het wel zeer nodig om te letten op wat Jezus deed en leerde.

De deur, die wat de echtscheiding betreft, op een kier stond, was steeds verder open gestoten. Wat doet Jezus nu? Gaat Hij die opengestoten deur weer op een kier zetten? Neen! Onverbidde! Hij haalt in het slot: „Maar van den beginne is het alzo niet ge- weest; maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaat anders dan om hoererij, en een andere trouwt, die doet overspel en die de verlatene trouwt, doet ook overspel".

Jezus woord is zo absoluut, dat zelfs de discipelen schrikken!

Christus wil niet, dat de mensen spelen met de in- zettingen Gods. Over de toelating door Mozes heen, grijpt Hij terug naar Gods ordinantien van den begin- ne. Ook de schrik van Zijn discipelen beweegt Hem niet tot concessie's. Hij handhaaft de wet Gods! Christus Jezus gaat niet uit van de gedachte dat de mensen langzamerhand van het kwaad moeten afwennen. Hij stelt Zijn eis van bekering, d.w.z. de finale breuk met de zonde.

Waar Christus zo absoluut de instellingen Gods handhaaft, mogen wij niet gaan marchanderen, mo- gen wij niet wijzer willen zijn dan onzen Heiland, maar hebben wij Zijn voetstappen te volgen, en de wet des Heeren heel eenvoudig te handhaven, zoals Christus deed. Al onze wijsheid is dwaasheid in Gods oog. Zoals Christus deed, zo alleen is het goed en juist, zo alleen wordt de gemeente des Heeren op de juiste wijze gediend.

De Heilige Schrift of Gods Woord. (II.)

Die openbaring Gods in Christus moest voor hare zilveren bewaring ook in schrift geschieden.

God Zelf is reeds begonnen de wet Zijner tien ge- boden niet alleen voor Israëls ooren van den Sinaï uit te spreken, Ex. 20, maar die ook in steenen tafelen in te schrijven met Zijn eigen vinger, Ex. 24: 12; 32: 15 en 16, zelfs bij herhaling, Ex. 34: 1 en 28. En Hij beval Mozes het gebeurde op te schrijven in een boek ter gedachtenis, Ex. 17: 14, en de ontvangen woorden Gods op te schrijven, Ex. 34: 27, wat deze ook deed, Deut. 31: 9 en 22, en wat hij aan Israëls hoofden gehoord, Deut. 27: 1 v.v.; vgl. ook Joz. 1: 8. Samuël schreef, I Sam. 10: 25. Jesaja moest schrijven, Jes. 8: 1; 30: 8, en Jeremia, Jerem. 30: 2; 36: 2, die ook opnieuw Baruch deed schrijven, toen Jojakim de eerste rol had laten verbranden, Jerem. 36: 32. Zoo kon ook Daniël in de profetiën van Jeremia lezen, dat de ballingschap zeventig jaar zou duren, Dan. 9: 2. Ook Habakuk moest schrijven wat hij zag, Hab. 2: 2. En David zeide, dat de inrichting van den Tempel met zijn bijbehoren hem schriftelijk van Gods wege was bekend gemaakt, I Kron. 28: 19, 11 v.v.

Mogen dit nu ook slechts enkele gevallen van een bevel tot schrijven van bepaalde woorden betreffen, zoo dienen wij niet te vergeten, dat Gods spreken tot de menschen, tot Mozes en de profeten, en het geven Zijner openbaringen aan hen, vanzelf in zich sloot het bevel om ook op te schrijven, wat zij aldus van God ontvingen. Want die wetten en beloften en voor- zeggingen waren niet alleen voor hen en hun destijds levende volksgenooten bestemd, maar evenzeer voor de nageslachten in de komende eeuwen, Deut. 29: 14 en 15. Daarom moesten zij ook zorgen, dat die door hen ontvangen Goddelijke openbaringen en woorden voor die latere generaties bewaard bleven, en dus opge- schreven werden.

Het getuigenis van den Heere Zelf en vande Evangelisten en vande Apostelen aangaande de Heilige Schrift.

Wij zien dan ook, dat onze Heiland en de Evange- listen en de apostelen zich op de geheele heilige Schrift van het Oude Testament beroepen als ontwijfelbare waarheid en Gods eigen woord. De Schrift kan niet gebroken worden, zegt de Heere, als Hij op een woord in de Psalmen wijst, en daardoor de eenheid van de Oudtestamentische boeken als woord van God uit- spreekt, Joh. 10: 34 en 35. Aan deze twee geboden hangt de gansche wet en de profeten, zegt Hij, Matth. 22: 40, daarmede den innerlijken eenheidsband van het geheele Oude Testament aangevende. Den Em- matiasgangers legde Hij uit wat van den Messias en Zijn lijden en Zijne verhooring geschreven staat in alle de Schriften, beginnende van Mozes en alle de profeten, Luc. 24: 27. En in vs 44 noemde Hij in dozen

aan Zijne discipelen: de Wet van Mozes en profeten en Psalmen. Hij beroept Zich op Gen. 2, in Matth. 19: 4-6, en op Deut. 8 en 6 in Matth. 4: 4 en 7 en 10, op het boek Jona in Matth. 12: 39-41 en 16: 4, op I Kon. 10 in Matth. 12: 42, op Ps. 8 en 110 en 118 in Matth. 21: 16; 22: 43-45; 21: 42, op de geschie- denissen van Elia en Eliza in Luc. 4: 25-27, op den manna-regen in Joh. 6: 32 v.v., op Mozes' oprichten van de koperen slang, Joh. 3: 14, op Jesaja in Luc. 4: 18-21, en zinspeelt op Dan. 7: 13 in Matth. 26: 64. En op velerlei wijze geeft Hij te kennen, het Oude Testament in zijn geheel aan te nemen en te willen laten gelden als het eigen woord van God, dat onfeil- baar de waarheid mededeelt en absoluut Goddelijk ge- zeg heeft.

De Evangelisten en apostelen gaan in dat spoor door: Matth. 1: 22 en 23; 2: 17 en 23; 3: 3; 4: 14-16; 8: 17 e.a.; Marc. 1: 2 en 3; 15: 28; Joh. 12: 14, 38-40; 19: 24, 28, 37; Hand. 1: 20; 2: 16 en 25; 3: 22; 4: 25; 13: 17-22, 36; Rom. 1: 17; 3: 10-18; 4: 3, 6, 17; 10: 5-11; 11: 2-4; I Cor. 10: 1-10; 15: 54-55; Gal. 4: 22-27; Hebr. 1: 5-13; 2: 2; 3: 15; 4: 7; 7: 1-11; Jac. 5: 17 en 18; I Petr. 2: 6; 3: 6; II Petr. 2: 1-7. En Openbaring is als ééne zinspeling op het Oude Testament met zijnen onderscheiden in- houd, ook al citeert het dat niet formeel.

Waarom de Heere Zelf niets behoeft te schrijven.

Onze Heiland heeft Zelf wel niets geschreven, nu afgezien van Joh. 8: 6, maar dat zegt niet, dat Hij Zijn woord niet opgeschreven wilde hebben, noch de eeuwen door schriftelijk bewaard doen blijven. Want Hij heeft Zijne apostelen verkoren en hun opgedragen Zijn woord, wat Hij gedaan en gesproken had, en wat met Hem geschied was, uit te dragen in de wereld, Matth. 10: 2 v.v.; Joh. 15: 27; Hand. 1: 8; Matth. 28: 19 en 20. Die opdracht sloot vanzelf ook het bevel om te schrijven in zich. Daarbij beloofde Hij aan hen Zijn Heiligen Geest, Die hen indachtig zou maken alles wat Hij gezegd had, Joh. 14: 26, en hen in alle waarheid zou leiden, de toekomstige dingen hen zou leeren, en het alles uit het Zijne nemen, om het hun te verkondigen, Joh. 16: 12-15; Hand. 2: 33.

Daarom behoeft de Heere Zelf niets in schrift vast te leggen. Al werd Hij gekruisigd, Hij stond ook weer op. En al voer Hij ten hemel, Hij viel niet weg. Wan- neer wij sterven, kunnen wij op aarde niets meer doen. Zoo was het met den Zoon Gods niet. Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde, en Hij is, onschoon ten hemel gevaren, altoos bij de Zijnen op aarde, Matth. 28: 18 en 20. Hij regeert alle dingen. Daarom behoeft Hij, op aarde rondwandende, niets van Zijn onderwijs op schrift te stellen, en geen boek te schrijven. Dat zou Hij doen en heeft Hij gedaan door Zijne discipelen en geloovigen en door Zijn Geest, en dat kon Hij doen van den hemel uit, en wist Hij te zullen doen. Daarom is het feit, dat de Heere Zelf niets schriftelijks aan Zijne discipelen en geloovigen ter hand gesteld heeft, geene instantie tegen de noodzakelijkheid van het Nieuwe Testament als heilige Schrift. Wie dit feit zoo interpreteren, vergeten daarbij te rekenen met 's Heeren grootheid en macht en regeering over alle dingen den ganschen tijdloop door, en beschouwen Hem in ongelooft als een mensch gelijk anderen. Die wel gestorven is, maar niet werd opgewekt, en Die niet van den hemel uit Zijne kerk bouwt en leidt, en alle dingen in de gansche wereld beheerscht.

Beide, Oud en Nieuw Testament, pretendeeren te zijn het Woord van God.

De Heilige Schrift is het Woord van God.

Dat pretendeert het Oude Testament van Zich en ook het Nieuwe. De Geest des Heeren heeft door mij ge- sproken, zegt David, II Sam. 23: 2. Hoort, gij hemelen, en neem ter oore, gij aarde, want de Heere spreekt, roept Jesaja uit, 1: 2. Ik heb u den volken tot profeet gesteld, sprak de Heere tot Jeremia, 1: 5. God ver- scheen aan en sprak tot de aartsvaders en vele anderen, en de onderscheiden boeken des Ouden Testaments deelen dat mede, en zeggen te verhalen wat metterdaad geschiedde. Het geheele Oude Testament treedt in zijn onderscheiden boeken op met de pretentie, werkelijke historie en waarheid voor te stellen en Gods woord te brengen. In den beginne schiep God den hemel en de aarde, Gen. 1: 1. Daarna zeide de Heere tot Noach, Gen. 7: 1. Alzo verstrooide ze de Heere van daar over de gansche aarde, Gen. 11: 8. Toen zeide de Heere tot Mozes, Ex. 7: 1. Het geschiedde nu na den dood van Mozes, den knecht des Heeren, dat de Heere tot Jozua sprak, Joz. 1: 1. Daarna antwoordde de Heere Job uit een onweder en zeide, Job 38: 1; 40: 1; 42: 7 en 8. De God Israëls heeft gezegd, de rotssteen Israëls heeft tot mij gesproken, zeide David, II Sam. 23: 3. Alzo zegt de Heere, uw Schapper, o Jacob, en uw Formeerder, o Israël, luidt Jesaja's woord, Jes. 43: 1. Hij wekt allen morgen, Hij wekt mij het oor, dat ik hoore gelijk die geleerd worden, Jes. 50: 4. Terzelfder tijd, spreekt de Heere, zullen zij... Jerem. 8: 1. Ezechiël zag gezichten Gods, Ezech. 1: 1; 2: 1; 3: 1; 6: 1 e.a. Daar is een God in den hemel, Die ver- borgenheden openbaart: Die heeft den koning Nebu- kadnezar bekend gemaakt wat er geschieden zal in het laatste der dagen, Dan. 2: 28. De last van het woord des Heeren tot Israël door den dienst van Ma- leachi, Mal. 1: 1.

Op veelvoudige wijs doet het geheele Oude Testament weten, dat het pretendeert alleen Gods openbaring